

Matèries comunes d'opció. *Història i fonaments de les arts*

Text extret de “Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat”.

En la modalitat d'arts, els alumnes han de cursar aquesta matèria al llarg dels dos cursos. Història i fonaments de les arts I i II inclou una bona part dels continguts d'història de l'art ([Decret 142/2008](#)), i amplia la mirada a les altres manifestacions artístiques i culturals (arts escèniques, música, disseny i mitjans audiovisuals). El currículum de primer curs arriba fins al segle XVIII i el de segon curs inclou els segles XIX i XX.

Atès que el currículum d'història i fonaments de les arts I i II inclou el currículum d'història de l'art, però que aquesta correspondència no és exclusiva d'un dels dos cursos, durant el curs 2016-2017, caldrà adaptar el currículum del segon curs d'aquesta matèria per evitar encavallaments i absències de continguts. Així mateix, d'acord amb l'[Ordre EDU/340/2009](#), de 30 de juny, la matèria objecte de les PAU a juny del 2017 és la d'història de l'art.

La matèria d'història de l'art cursada l'any acadèmic 2015-2016 és equivalent a tots els efectes a història i fonaments de les arts I, matèria comuna d'opció de primer curs de la modalitat d'arts.

La matèria d'història i fonaments de les arts s'ha d'assignar preferentment a professors de l'especialitat de dibuix ([Reial decret 665/2015](#)).

A continuació es presenta el nou currículum per a primer i segon curs de batxillerat.

Història i fonaments de les arts

Història i fonaments de les arts és una matèria que té com a objecte d'estudi les obres i les produccions artístiques, incloent-hi les manifestacions de la cultura visual, les arts escèniques i la música, enteses com a produccions resultants de la creativitat i actuació humanes, que s'expressen amb codis propis i enriqueixen la visió global de la realitat i les seves múltiples formes de manifestar-se. Comprèn diferents períodes històrics i diferents civilitzacions perquè es pretén donar una visió global de l'evolució de les arts, centrant l'atenció especialment en les manifestacions artístiques dels períodes més recents.

Aquesta nova matèria comuna d'opció de la modalitat d'arts està directament vinculada amb història de l'art, una disciplina tradicionalment important en l'educació, i comparteix amb ella la finalitat d'identificar, analitzar i interpretar les obres d'art, tot i que el camp d'estudi d'història i fonaments de les arts va més enllà del tradicional estudi de la pintura, l'escultura i l'arquitectura propis de la història de l'art per ampliar la visió a altres formes de creació artística. Així, comprèn manifestacions creatives contemporànies com el disseny, la fotografia, el cinema, el còmic, la televisió i els nous mitjans digitals.

La història i fonaments de les arts ajuda l'alumnat a construir una idea rellevant i significativa del procés de continuïtat i canvi en la societat, i de la diversitat de respostes humanes davant d'alguns problemes i necessitats. És una eina per afavorir la maduresa intel·lectual i humana, ja que facilita el treball autònom per mitjà de

tècniques d'indagació i investigació sobre obres representatives i rellevants que ajuden a l'adquisició d'habilitats d'observació, anàlisi, interpretació, sistematització, valoració i comunicació que també es poden aplicar a la vida pràctica, especialment en el temps del lleure i en la formació de la sensibilitat. Tot plegat contribueix a ampliar la mirada personal amb el consegüent desenvolupament de la sensibilitat estètica i del respecte per la diversitat de manifestacions artístiques.

D'altra banda, cal no oblidar que les manifestacions artístiques es produeixen en un marc social concret i en un context històric determinat que proporcionen les claus fonamentals per explicar-les. Així, doncs, les obres i produccions artístiques, al costat d'altres fonts de coneixement històric, constitueixen en si mateixes un valuós document i un testimoniatge indispensable i singular per conèixer l'esdevenir de les societats. Per això resulta imprescindible l'estudi de l'obra artística en el seu context sociocultural com a punt de partida per a l'anàlisi dels diferents factors i circumstàncies implicats en el procés de creació. S'han d'ensenyar a apreciar les diferents produccions artístiques contextualitzades en la cultura de cada moment històric, incidint alhora en el fet que les obres artístiques tenen una altra dimensió en perdurar a través del temps com a objectes susceptibles d'usos, lectures i funcions socials diferents en cada època. En aquest punt és important considerar, fer visible i valorar la contribució de les dones a la història de les arts i de la cultura, reflexionant sobre el procés de configuració dels papers socials assignats a les dones i els homes al llarg de la història, que contribueix, en conseqüència, a una redefinició d'aquests rols en el marc d'una relació entre iguals.

La història i fonaments de les arts troba el seu punt de partida en els continguts iniciats en etapes educatives anteriors, especialment en les matèries de ciències socials, educació visual i plàstica, i música de l'educació secundària obligatòria. Per la naturalesa dels seus objectes, mètode, finalitat i potencialitat educativa, la matèria col·labora activament en l'assoliment de les competències i dels objectius generals del batxillerat. Així, facilita l'ús correcte de tècniques de comunicació icòniques, col·labora en l'obtenció d'un bagatge cultural, facilita la comprensió de les continuïtats i els canvis de les societats passades i actuals, ajuda de manera eficaç a la transferència de l'experiència cultural adquirida, transmet i consolida el valor social del respecte i la defensa del patrimoni artístic del nostre país i de la humanitat en general, i també és idònia per potenciar una orientació cap a estudis i professions diversos. D'altra banda, la importància del patrimoni artístic, els desafiaments que planteja la seva conservació i difusió, juntament amb el potencial de recursos que conté per al desenvolupament present i futur de la societat, són altres motius fonamentals que demanen una adequada formació que promogui el seu coneixement, gaudi i conservació, com a llegat d'una memòria col·lectiva que s'ha de transmetre a les generacions del futur. Finalment, la presència i puixança de les produccions artístiques en el món actual, com a objecte de consum cultural, demana una contemplació activa crítica i ben fonamentada.

Competències específiques de la matèria

La matèria d'història i fonaments de les arts comporta el domini de bases teòriques, procediments i actituds que es relacionen amb tres competències fonamentals: la competència en la dimensió temporal de les manifestacions artístiques; la competència en l'observació, anàlisi i interpretació de les produccions artístiques, i la competència en el desenvolupament de la sensibilitat estètica.

La competència en la dimensió temporal de les manifestacions artístiques implica que l'alumnat conegui, identifiqui i apliqui a les informacions, a les fonts històriques i, molt concretament, a les produccions artístiques, les convencions cronològiques habituals, les formes de la seva representació i les categories temporals del temps històric (successió, durada, simultaneïtat i ritme). Això suposa l'establiment de relacions entre els precedents i els conseqüents de les obres que s'estudien, així com les seves possibles connexions amb les formulacions estètiques de les arts actuals. Finalment, també implica el reconeixement del fet que els estils artístics representen, al llarg de la història, una de les maneres específiques d'entendre l'evolució dels imaginaris socials i la tensió entre les continuïtats i els canvis, les similituds i les diferències.

La competència en l'observació, anàlisi i interpretació de les obres implica que l'alumnat, a més dels discursos estructurats sobre obres i estils artístics situats en períodes històrics que s'ofereixen al seu coneixement, s'introdueixi en els mètodes d'estudi i comentari de les produccions artístiques, que inclogui la identificació, la comparació, l'anàlisi formal i la interpretació en relació amb el context històric, amb l'ajut de fonts de tot tipus. En definitiva, es tracta que l'alumnat sigui capaç d'enfrontar-se a l'observació i interpretació d'obres i produccions de manera autònoma, ampliant la seva capacitat de veure per tal de comprendre i valorar les manifestacions artístiques en la seva diversitat.

Per competència en el desenvolupament de la sensibilitat estètica s'entén la capacitat de gaudir de les obres i produccions artístiques, com a exponents de la creativitat humana i testimoniatges d'una època i d'una cultura, però també susceptibles de ser apreciades per si mateixes, amb independència de la funció per a la qual van ser concebudes en el seu origen. Aquesta valoració de les obres i produccions artístiques com a vehicles per comunicar idees i compartir i verbalitzar sensacions, més enllà de les seves funcions socials, contribueix a generar actituds de respecte per la diversitat de manifestacions i agents creatius, així com experiències d'emoció estètica que ajuden l'alumnat a conformar els seus gustos personals.

Contribució de la matèria a les competències generals del batxillerat

La història i fonaments de les arts, per la seva pròpia naturalesa, contribueix de manera notòria a l'assoliment de les competències comunicatives comunes del batxillerat en la mesura que la verbalització, oral o escrita, i les formes d'explicació o exposició estructurades són un element formal per a la construcció del coneixement de la disciplina. D'altra banda, col·labora en la competència en recerca i competència digital, en la mesura que planteja investigacions i resolució de problemes, dimensions comunes en la construcció d'un pensament crític i fonamentat, i pot ser un marc idoni per a l'elaboració del treball de recerca del batxillerat. Es pot afirmar que les formes de comunicació i d'obtenció de la informació sovint necessiten l'ús de tecnologies d'informació digital i de mitjans audiovisuals per accedir a un ventall ampli d'informacions, també en el cas de les manifestacions artístiques. Finalment, atès que la història i fonaments de les arts implica l'estudi de les obres produïdes per agents de contextos històrics concrets, facilita el desxiframent de codis de significació que ajuden de manera notòria a l'alfabetització de la imatge i el so, en conseqüència, a l'assoliment de la competència en el coneixement i la interacció amb el món, la qual també inclou una dimensió social i cívica que, en aquest cas, es concreta en l'aproximació empàtica a altres cultures sense prejudicis i estereotips, que permeti l'apreciació i valoració de les seves creacions, així com del patrimoni que ens és propi.

Estructura dels continguts

La matèria d'història i fonaments de les arts aborda el fet creatiu tant des d'una visió històrica com estètica. Així, encara que els continguts estan organitzats fonamentalment de forma historicocronològica durant els dos cursos del batxillerat, també es planteja la connexió entre les idees estètiques de diferents civilitzacions, èpoques i moviments per tal que l'alumne compregui i valori la transversalitat i interacció de les diverses manifestacions artístiques i culturals.

Els continguts de la matèria es distribueixen en dos cursos. En el primer curs, els continguts inclouen la introducció de l'alumne en les bases de la teoria de l'art i la cultura visual, per tal de donar una base formativa necessària per a la comprensió i el desenvolupament de la resta de continguts, especialment útils per entendre el paper de les arts en el món actual.

El gruix dels continguts d'aquest primer curs se centren en l'evolució dels principals moviments artístics i culturals occidentals, des de la prehistòria fins al segle XVIII, tot i que a història i fonaments de les arts I també s'inclou un bloc de continguts dedicat a les civilitzacions del món. És una manera d'apropar l'alumnat a la riquesa de la cultura artística de civilitzacions d'Àsia, Amèrica, l'Àfrica subsahariana i Oceania.

El segon curs comprèn l'evolució de les arts des del segle XIX fins a l'actualitat. Especialment en els segles XX i XXI, la visió s'amplia a les manifestacions artístiques més contemporànies, com la fotografia, el cinema, el vídeo, la televisió i els nous mitjans digitals.

Història i fonaments de les arts I i II inclou els continguts de la matèria de modalitat història de l'art (Decret 142/2008, de 15 de juliol) i amplia la mirada a les altres manifestacions artístiques i culturals (arts escèniques, música, disseny i mitjans audiovisuals). Aquesta ampliació comporta connexions evidents amb la matèria de cultura audiovisual I i II i amb disseny.

Un enfocament globalitzador de la matèria permetrà fer propostes de treball partint d'interessos de l'alumnat i utilitzar continguts de l'àrea per aprendre significativament. A la vegada, facilita la interacció entre les matèries que treballen continguts afins (cultura audiovisual I i II i disseny).

L'amplitud que comporta referir-se al conjunt de la creació artística per mitjà d'una visió global posa de manifest la dificultat d'abastar la complexitat dels continguts d'aquesta matèria. Cal, doncs, fer una selecció equilibrada que en prioritzi l'aprofundiment, amb una especial atenció a l'art contemporani, expressió de l'època més immediata en la qual estem immersos i que alhora permet a l'alumnat disposar d'eines intel·lectuals per comprendre el paper de l'art en el món en què viu.

Connexió amb altres matèries

La història i fonaments de les arts té una connexió estreta amb diverses matèries del batxillerat.

D'una banda, amb matèries comunes com la filosofia i la història de la filosofia, en la mesura que moltes de les explicacions de les obres artístiques necessiten les aportacions de l'imaginari social o del pensament d'una època determinada.

D'altra banda, amb moltes matèries de la modalitat d'arts, com cultura audiovisual, arts escèniques, disseny, dibuix artístic, tècniques d'expressió gràficoplàstica i volum, ja que proporciona coneixements específics per percebre i verbalitzar el llenguatge de

les formes de les arts plàstiques, que es veu enriquit progressivament en els seus aspectes formals, materials i tècnics i amb l'aportació d'altres manifestacions procedents de la creació i la comunicació visual. Concretament, amb la història de la música i la dansa hi manté unes relacions evidents ja que s'alimenten mútuament, perquè comparteixen vincles estrets i configuren, com a fenòmens artístics, concepcions estètiques característiques dels diferents estils.

Consideracions sobre el desenvolupament del currículum

L'ensenyament de la història i fonaments de les arts s'ha de basar en l'observació i l'audició de les obres i produccions artístiques per mitjà de tècniques directes i indirectes, sempre que sigui possible en el seu entorn o bé en contextos museístics, per apreciar el patrimoni més proper. Quan el coneixement directe de l'obra no sigui possible, s'utilitzaran les imatges o els vídeos de què ens forneixen els mitjans audiovisuals i les noves tecnologies.

L'alumnat ha de poder activar un mètode d'observació coherent per interpretar les obres i les produccions artístiques en el seu context, en aquest sentit s'ha d'evitar que la història i fonaments de les arts del batxillerat es planifiqui d'una manera temàticament enciclopèdica i metodològicament poc estructurada. És important dotar l'alumnat de les eines necessàries per construir un esquema analític de l'obra que sigui susceptible de ser aplicat a obres i produccions artístiques diverses. Si bé l'estudi de l'evolució de les arts es configura per mitjà dels principals estils, caldrà fer notar a l'alumnat les limitacions temporals i espacials que té el mateix concepte d'estil, sovint construït des d'unes categories subjectives.

El comentari d'obres i produccions artístiques ha de partir d'un esquema previ per evitar la memorització no significativa dels seus trets diferencials, de la mateixa manera que el context històric introductor ha d'estar relacionat amb les formes, funcions, promotors o imaginaris de les obres i produccions estudiades. En la mesura que sigui possible, cal establir les relacions pertinents de les obres amb la literatura, el pensament i altres manifestacions artístiques i culturals de la mateixa època, fent atenció també als aspectes tècnics i materials que sovint condicionen la naturalesa de les obres d'art. Finalment, tenint en compte que el discurs històric es vehicula per mitjà de la llengua oral i escrita, és necessari treballar les competències cognitivolingüístiques de descriure, narrar, explicar, justificar, interpretar i argumentar, que aporten solidesa als processos d'aprenentatge dels coneixements socials en general.

És important dotar l'alumnat d'eines per llegir tota mena de fonts que permetin crear coneixement històric. La interpretació de les obres i les produccions artístiques és a càrrec dels crítics i especialistes en art, però també dels historiadors, i es reescriu contínuament quan els especialistes replantegen els esdeveniments a través d'una lectura renovada de les fonts o bé accedint a noves fonts d'informació fins aleshores desconegudes o ignorades. Així, l'alumnat ha de tenir accés als coneixements consensuats per la comunitat científica, a la vegada que s'ha de formar en la crítica de les fonts, tot plantejant-se'n la fiabilitat.

Per tot plegat és important que les unitats didàctiques prevegin sempre un espai d'intervenció de l'alumnat a partir de diverses activitats sobre les fonts i les produccions artístiques a fi que es puguin expressar i puguin compartir els seus aprenentatges, i també per identificar els components personals, socials i culturals que

sovint condicionen l'experiència i el judici estètic. També resulta interessant plantejar, activitats d'indagació que comportin la necessitat d'arribar a conclusions, individualment o en grup, a partir d'hipòtesis o d'objectius clarament formulats, a partir de les fonts o de les produccions artístiques, de rutes historicoartístiques o d'elements patrimonials o museístics o d'audicions.

La diversitat de metodologies, el treball cooperatiu i la varietat de recursos, ajudaran a comprendre millor les obres i les produccions artístiques, objectiu clau d'aquesta matèria. Així mateix, l'ús de les eines TAC i TIC en les activitats d'aprenentatge, per gestionar el coneixement i compartir-lo a través de les xarxes socials, promou un aprenentatge vivencial i garanteix una educació adaptada a la societat del nostre segle.

Pel que fa a l'avaluació, és del tot recomanable fer una avaluació inicial, que pot consistir en un diàleg sobre el contingut de la unitat didàctica, per tal d'identificar les idees prèvies sobre les quals l'alumnat en construirà de noves a partir del discurs del professorat. També convé portar a terme una avaluació formativa a fi de seguir el procés d'aprenentatge de l'alumnat; en aquest cas poden ajudar-hi l'anotació del grau d'assoliment dels objectius en les intervencions i exercicis individuals o col·lectius de l'alumnat o bé la realització de petites proves de correcció objectiva; finalment, cal fer amb regularitat l'avaluació sumativa, seguint dos principis fonamentals: en primer lloc, l'activitat d'avaluació ha de ser similar a les activitats proposades per a l'aprenentatge i, en segon lloc, s'ha de referir a un o més objectius didàctics prèviament coneguts per l'alumnat.

OBJECTIUS

La matèria d'història i fonaments de les arts del batxillerat té com a finalitat el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Comprendre i valorar críticament els diferents conceptes d'art i de cultura visual en el món contemporani, així com la seva evolució històrica, per tal d'establir les bases de la mateixa definició del fet artístic.
2. Desenvolupar la sensibilitat artística, el criteri estètic i el sentit crític com a fonts de formació i enriquiment cultural per expressar sentiments propis davant les creacions artístiques, respectant la diversitat de percepcions davant l'obra d'art i superant estereotips i prejudicis.
3. Reconèixer els principals moviments artístics i culturals relacionant-los amb la seva època, espai i context social per identificar els seus trets distintius, determinar les seves aportacions i valorar-ne la repercussió.
4. Entendre les obres d'art i les altres formes de cultura artística com un fet social per analitzar la seva funció ideològica i el seu significat identitari com a representació d'una època i d'una cultura, tot valorant especialment el paper social de l'artista o autor.
5. Identificar els principals tipus de manifestacions de la cultura artística propis de cada època o moviment (de les arts tradicionals a les creacions amb mitjans digitals) per reconèixer i diferenciar les característiques i el vocabulari propis de cada tipologia creativa (llenguatge, tècnica...) i aplicar-ho a la interpretació de les

obres i al propi treball creatiu.

6. Reconèixer i analitzar els principals autors i manifestacions artístiques i culturals, fent referència específica a l'àmbit de Catalunya i Espanya per interpretar-los i contextualitzar-los en el seu entorn històric i sociocultural.
7. Conèixer i usar diferents mètodes, fonts i tecnologies de la informació i la comunicació per analitzar, entendre i valorar críticament les creacions artístiques. Ser capaç d'aplicar aquest aprenentatge per argumentar el propi treball creatiu.
8. Comprendre i valorar la transversalitat i interacció de les manifestacions artístiques i culturals a través del temps per relacionar els aspectes comuns entre l'art de diferents èpoques.
9. Comprendre i valorar la transversalitat i interacció de les manifestacions artístiques i culturals a través de l'espai i el territori per trobar les connexions entre les diferents formes d'expressió cultural per tal d'apreciar el valor del diàleg intercultural i creatiu.
10. Conèixer i valorar les manifestacions i activitats culturals de l'entorn més proper, emprant, sempre que sigui possible, l'observació i audició directa de les obres i produccions artístiques, així com l'ús dels equipaments culturals i la participació activa en iniciatives culturals per aconseguir la implicació de l'alumnat en la conservació i difusió del patrimoni cultural i en el desenvolupament del teixit cultural del seu entorn.

Primer curs

CONTINGUTS

Continguts comuns i transversals

El concepte d'art i d'estètica en els diferents moviments culturals.

Els significats i funcions socials de l'art i dels altres objectes culturals en els diferents contextos històrics.

El paper de l'artista i dels altres subjectes que intervenen en l'encàrrec, producció, difusió i recepció de l'objecte cultural en cada context històric, amb una atenció especial al paper de la dona en el context artístic.

La identificació de l'estil o el moviment cultural: trets definitoris formals i conceptuals. Aportacions.

Els tipus de manifestacions de la cultura visual (pintura, escultura, arquitectura i arts utilitàries) pròpies de cada període històric o moviment: característiques. Principals innovacions tècniques, materials, de llenguatge...

La música, la dansa i les arts escèniques pròpies de cada període històric o moviment: característiques estilístiques i gèneres.

Les connexions entre les manifestacions artístiques i culturals de diferents continents, èpoques i moviments culturals: influències, continuïtats, evolucions i ruptures.

Les connexions entre les manifestacions de cada moviment cultural: arts visuals, arquitectura, disseny, arts escèniques, música, literatura...

L'anàlisi, interpretació i valoració dels artistes i les obres o manifestacions culturals més rellevants de cada època i moviment, fent referència específica a l'àmbit cultural català.

Les primeres manifestacions artístiques fins a l'edat mitjana

Els inicis de les manifestacions artístiques i utilitàries: la prehistòria.

Les primeres civilitzacions històriques: Mesopotàmia, Pèrsia i Egipte.

L'antiguitat clàssica: Grècia i Roma.

El món medieval occidental: bizantí, preromànic, romànic i gòtic. L'evolució de la monodia a la polifonia.

L'art islàmic, especialment l'hispanomusulmà.

Les manifestacions artístiques i la cultura visual a les civilitzacions del món

Àsia: l'Índia i Extrem Orient (la Xina i el Japó)

Amèrica: l'art precolombí

L'Àfrica subsahariana

Oceania

Del Renaixement al Neoclassicisme

El Renaixement i l'humanisme.

El Barroc i el rococó

El Neoclassicisme i la Il·lustració.

Classicisme musical

Criteris d'avaluació

1. Identificar el concepte d'art a les diferents civilitzacions i períodes històrics, analitzar-lo i interpretar-lo, establint comparacions entre les diferents concepcions de l'art i l'estètica, des de les primeres manifestacions artístiques fins al segle XVIII.
2. Identificar els trets distintius fonamentals dels principals moviments artístics i culturals, des dels orígens de les civilitzacions fins al segle XVIII, ubicant-los de forma precisa en la seva època, espai i context social i valorar el seu paper ideològic i el seu caràcter identitari.

3. Relacionar cada període històric, de la prehistòria fins al segle XVIII, amb els tipus de manifestacions de la cultura artística que li són pròpies, assenyalant les principals innovacions tècniques, materials, de llenguatge...
4. Mostrar interès per l'art i capacitat de gaudir-hi, així com criteri estètic propi i capacitat crítica oberta davant de les manifestacions artístiques.
5. Analitzar i comparar els canvis històrics i culturals que es donen en el procés de l'encàrrec, producció, difusió i recepció de l'obra cultural, des de les primeres manifestacions artístiques fins al segle XVIII. Reflexionar especialment sobre el paper del artista o autor a la societat de la seva època.
6. Identificar els principals autors i manifestacions de l'art i de la cultura, des de les primeres manifestacions artístiques fins al segle XVIII, contextualitzant-los correctament en el seu entorn històric i sòcio-cultural, distingint els trets diferencials i valorant les principals aportacions.
7. Analitzar, interpretar i valorar les creacions artístiques de forma crítica i argumentada, fent ús de la terminologia correcta i del mètode d'anàlisi més adient en cada cas.
8. Seleccionar i contrastar diferents tipus de fonts i fer un ús responsable de les tecnologies de la informació i la comunicació per realitzar treballs de documentació sobre qualsevol aspecte de la cultura artística.
9. Identificar i valorar les diverses formes d'expressió artística i cultural de diferents continents, èpoques i moviments, establint connexions entre les arts visuals, l'arquitectura, el disseny, les arts escèniques, la música, la literatura i altres tipus de manifestacions culturals.
10. Observar i assistir a manifestacions culturals (monuments, museus, exposicions, concerts, espectacles...), usar serveis culturals i participar activament en activitats artístiques i culturals que permeten el contacte directe i la implicació amb el teixit artístic i cultural català i especialment de l'entorn més proper.

Segon curs

CONTINGUTS

Continguts comuns i transversals

El concepte d'art i d'estètica en els diferents moviments culturals. Crisis i revolucions artístiques.

Els significats i funcions socials de l'art i dels altres objectes culturals en els diferents contextos històrics.

El paper de l'artista i dels altres subjectes que intervenen en l'encàrrec, producció, difusió i recepció de l'objecte cultural en cada context històric.

La identificació de l'estil o el moviment cultural: trets definitoris formals i conceptuals. Aportacions.

Els tipus de manifestacions artístiques i culturals pròpies de cada període històric o moviment: característiques. Els nous mitjans d'expressió (fotografia, cinema, còmic, televisió, vídeo, produccions digitals...): principals innovacions tecnològiques, de llenguatge...

La música, la dansa i altres arts escèniques pròpies de cada període o moviment cultural: característiques estilístiques i gèneres.

Les connexions entre les manifestacions artístiques i culturals de diferents continents, estils, èpoques i moviments culturals: influències, continuïtats, evolucions i ruptures.

Les connexions entre les manifestacions de cada moviment cultural: arts visuals, arquitectura, disseny, arts escèniques, música, cinema, literatura...

L'anàlisi, interpretació i valoració dels autors i les manifestacions de la cultura artística més rellevants de cada època i moviment, fent referència específica a l'àmbit cultural català i espanyol.

El segle XIX: del Romanticisme al postimpressionisme

El Romanticisme: l'individualisme i l'historicisme.

Goya: entre la Il·lustració i el Romanticisme.

La industrialització: l'arquitectura del ferro i els inicis del disseny, les Arts & Crafts

El realisme.

L'impressionisme.

El nacionalisme musical

Els moviments modernistes: de l'Art Nouveau francès al Modernisme català.

La dansa i altres arts escèniques al segle XIX

La revolució de la reproducció tècnica: la seriació de la imatge, els inicis de la fotografia i del cinema.

Els precedents de les avantguardes : el postimpressionisme i el Simbolisme.

La primera meitat del segle XX: les primeres avantguardes i el funcionalisme

Les primeres avantguardes: fauvisme, expressionisme, cubisme, futurisme, De Stijl (neoplasticisme), suprematisme, constructivisme, dadaisme i surrealisme.

L'arquitectura i el disseny funcionalistes: l'escola Bauhaus, el funcionalisme orgànic i l'estil internacional.

L'*art déco*: la cultura visual popular a l'època d'entreguerres. El cartell.

La Segona Guerra Mundial: l'art al servei dels totalitarismes i de la guerra.

Les manifestacions culturals als mitjans durant la primera meitat del segle XX: el cinema, el còmic, la fotografia i el documental.

La música a la primera meitat del segle XX: dodecafonisme, expressionisme, impressionisme, neoclassicisme (Gerhard, Mompou, Toldrà, Falla, Turina, Halffter...).

La dansa i altres arts escèniques a la primera meitat del segle XX.

La segona meitat del segle XX: de les segones avantguardes a la postmodernitat

Les segones avantguardes: expressionisme abstracte i informalisme, nova figuració, art pop, nova abstracció, art cinètic, art conceptual, art d'acció i altres tendències artístiques rupturistes.

L'arquitectura i el disseny funcionalistes en la segona meitat del segle XX.

El trencament amb la modernitat: la postmodernitat i el deconstructivisme.

El disseny de moda

Les manifestacions culturals als mitjans durant la segona meitat del segle XX: el cinema i l'animació, el còmic, la fotografia i la televisió.

La música a la segona meitat del segle XX: serialisme integral, música aleatòria, música concreta, música electrònica, minimalisme, música digital...

La dansa i altres arts escèniques a la segona meitat del segle XX.

El fet artístic al segle XXI: la cultura visual i audiovisual contemporània

La interdisciplinarietat creativa.

L'art i el compromís social: ecologia i activisme.

La darreres tendències arquitectòniques i de disseny.

Les manifestacions culturals als mitjans: els nous mitjans creatius digitals, el nou cinema i les noves sèries de televisió.

La música, la dansa i altres arts escèniques, darreres tendències.

Criteris d'avaluació

1. Identificar el concepte d'art a les diferents civilitzacions i períodes històrics, analitzar-lo i interpretar-lo, establint comparacions entre les diferents concepcions de l'art i l'estètica, al llarg de la història, especialment des del segle XIX fins a l'actualitat.
2. Identificar els trets distintius fonamentals dels principals moviments artístics i culturals, especialment des del segle XIX fins a l'actualitat, ubicant-los de forma precisa en la seva època, espai i context social i valorar el seu paper ideològic i el seu caràcter identitari.
3. Relacionar cada període històric, especialment des del segle XIX fins a l'actualitat, amb els tipus de manifestacions de la cultura artística que li són pròpies, assenyalant les principals innovacions tècniques, materials, de llenguatge...
4. Mostrar interès per l'art i capacitat de gaudir-hi, així com criteri estètic propi i capacitat crítica oberta davant de les manifestacions artístiques.
5. Analitzar i comparar els canvis històrics i culturals que es donen en el procés de l'encàrrec, producció, difusió i recepció de l'obra cultural, especialment des del

segle XIX fins a l'actualitat. Reflexionar especialment sobre el paper del artista o autor a la societat de la seva època.

6. Identificar els principals autors i manifestacions de l'art i de la cultura, especialment des del segle XIX fins a l'actualitat, contextualitzant-los correctament en el seu entorn històric i sòcio-cultural, distingint els trets diferencials i valorant les principals aportacions.
7. Analitzar, interpretar i valorar les creacions artístiques de forma crítica i argumentada, fent ús de la terminologia correcta i del mètode d'anàlisi més adient en cada cas.
8. Seleccionar i contrastar diferents tipus de fonts i fer un ús responsable de les tecnologies de la informació i la comunicació per realitzar treballs de documentació sobre qualsevol aspecte de la cultura artística.
9. Identificar i valorar les diverses formes d'expressió artística i cultural de diferents continents, èpoques i moviments, establint connexions entre les arts visuals, l'arquitectura, el disseny, les arts escèniques, la música, la literatura i altres tipus de manifestacions culturals.
10. Observar i assistir a manifestacions culturals (monuments, museus, exposicions, concerts, espectacles...), usar serveis culturals i participar activament en activitats artístiques i culturals que permeten el contacte directe i la implicació amb el teixit artístic i cultural català i especialment de l'entorn més proper.